

65 χρόνια από την ίδρυση του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων

Στις 4 Απριλίου 2011 συμπληρώνεται η 65^η επέτειος από την ίδρυση ενός από τους σπουδαιότερους Συνοδικούς οργανισμούς της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ρωσίας, του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων.

Το Τμήμα συγκροτήθηκε με απόφαση της Ιεράς Συνόδου στις 4 Απριλίου 1946, όταν για την κάλυψη της εξωτερικής δράσεως της Ρωσικής Εκκλησίας προέκυψε η ανάγκη δημιουργίας ενός ειδικού αρμόδιου οργάνου.

Πρώτος Πρόεδρος του ΤΕΕΣ (1946-1960) διορίσθηκε Μητροπολίτης Κρουτίτσης και Κολόμνας Νικόλαος Γιαρουσέβιτς, στη συνέχεια από 1960 έως 1972 Πρόεδρος διατέλεσε Μητροπολίτης Λένινγκραντ και Νόβγκοροντ Νικόδημος Ρότωφ. Από 1972 έως 1981 τη θέση του Προέδρου κατείχε ο Μητροπολίτης Κρουτίτσης και Κολόμνας Ιουβενάλιος Πογιαρκώφ και από 1981 έως 1989 Πρόεδρος χρημάτισε ο Μητροπολίτης Μινσκ και Σλουτσκ Φιλάρετος Βαχρομέγιεφ.

Από 1989 έως 2009 Πρόεδρος του Τμήματος ήταν πρώτα Αρχιεπίσκοπος και από το 1991 Μητροπολίτης Σμολένσκ και Καλίνινγκραντ Κύριλλος, νυν Πατριάρχης Μόσχας και Πασών των Ρωσιών. Η θητεία του χαρακτηρίζεται από αλλαγές ποιότητας στη διάρθρωση και το έργο του

ΤΕΕΣ. Χάρη σε μια εντελώς καινούργια μορφή του διαλόγου με την κρατική εξουσία βελτιώθηκαν σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας, διευρύνθηκαν και συσφίχθηκαν οι επαφές και η συνεργασία με πολιτικούς, κοινωνικούς, επιστημονικούς και άλλους παρόμοιους οργανισμούς.

Το Τμήμα ανέλαβε τη διαδικασία της επεξεργασίας ενός κειμένου, όπου παρουσιάζεται η θέση της Εκκλησίας για διάφορα κοινωνικά φαινόμενα και προβλήματα, του Κοινωνικού Δόγματος της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ρωσίας, το οποίο ενεκρίθη από την Επετειακή Ιερά Σύνοδο της Ιεραρχίας του 2000.

Στις 17 Μαΐου 2007 με την υπογραφή της Πράξεως κοινωνικής κοινωνίας αποκαταστάθηκε η ενότητα του Πατριαρχείου Μόσχας και της Ρωσικής Υπερορίου Εκκλησίας, πράγμα το οποίο αποτέλεσε καρπό μακρών διαβουλεύσεως και διαπραγματεύσεων με την ενεργό συμμετοχή του ΤΕΕΣ.

Με γνώμονα τη ποιμαντική φροντίδα όσον αφορά στους ορθοδόξους ομογενείς, οι οποίοι λόγω του μεταναστευτικού κύματος βρέθηκαν στο εξωτερικό, το ΤΕΕΣ αύξησε σημαντικά τον αριθμό των ενοριών και ιδρυμάτων του Πατριαρχείου Μόσχας στο εξωτερικό.

Μετά την κοίμηση του Αγιωτάτου Πατριάρχου Μόσχας και πασών των Ρωσίων Αλεξίου Β΄, στις 6 Δεκεμβρίου του 2008, ο μητροπολίτης Κύριλλος εξελέγη από την Ιερά Σύνοδο Τοποτηρητής του Πατριαρχικού Θρόνου, και στις 27 Ιανουαρίου του 2009 από την Τοπική Κληρικολαϊκή Σύνοδο εξελέγη Αγιώτατος Πατριάρχης Μόσχας και πασών των Ρωσίων. Η Ενθρόνιση του Αγιωτάτου Πατριάρχου Κυρίλλου πραγματοποιήθηκε την 1 Φεβρουαρίου 2009 στον Καθεδρικό Ναό του Σωτήρος της Μόσχας.

Με απόφαση της Ιεράς Συνόδου της 31^{ης} Μαρτίου 2009 με σκοπό τη βελτίωση του έργου των Συνοδικών οργανισμών με βάση του ΤΕΕΣ συγκροτήθηκαν το Τμήμα για τις σχέσεις Εκκλησίας και Κοινωνίας και η Διοίκηση του Πατριαρχείου Μόσχας για τα εξωτερικά ιδρύματα, στα οποία μεταβιβάστηκαν ένα μέρος των λειτουργιών του Τμήματος. Το παράρτημα του Τμήματος Διδακτορικών Σπουδών της Θεολογικής Ακαδημίας Μόσχας, που λειτουργούσε παλαιότερα στα πλαίσια του ΤΕΕΣ ανασχηματίστηκε σε Πανεκκλησιαστικό Τμήμα Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών Άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος. Το έργο του ΤΕΕΣ στις βασικές κατευθύνσεις του πραγματοποιείται από Γραμματείες επί των διορθοδόξων σχέσεων, επί των διαχριστιανικών σχέσεων και επί των υποθέσεων εξωτερικού.

Τότε ο Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων διορίστηκε Επίσκοπος Βιέννης και Αυστρίας Ιλαρίωνας (νυν Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ και βικάριος της επαρχίας Μόσχας).

Το καθεστώς και οι σκοποί του Τμήματος καθορίζονται από το Καταστατικό της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ρωσίας. Το ΤΕΕΣ είναι υπόλογος απέναντι στον Πατριάρχη και την Ιερά Σύνοδο, οι οποίοι εγκρίνουν το πρόγραμμα δράσεώς του ετησίως. Καθοδηγητικά κείμενα για το ΤΕΕΣ είναι αποφάσεις των Τοπικών Κληρικο-Λαϊκών Συνόδων και Ιερών Συνόδων της Ιεραρχίας, οι αποφάσεις της Ιεράς Συνόδου καθώς και εντολές του Αγιωτάτου Πατριάρχη Μόσχας και Πασών των Ρωσιών.

Ο εορτασμός των επετείων του ΤΕΕΣ σύμφωνα με την καθιερωμένη παράδοση πραγματοποιείται την περίοδο μετά το Πάσχα.

Η 50^η επέτειος του Τμήματος εορτάσθηκε στις 27 Μαΐου 1996. Στην πανηγυρική τελετή με αφορμή την επέτειο συμμετείχαν ο Προκαθήμενος της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ρωσίας Αγιώτατος Πατριάρχης Μόσχας και Πασών των Ρωσιών Αλέξιος Β΄, ο Αγιώτατος Πατριάρχης Βουλγαρίας Μάξιμος, μέλη της Ιεράς Συνόδου της Ρωσικής Εκκλησίας, συμπεριλαμβανομένου του τότε Προέδρου του ΤΕΕΣ και νυν Πατριάρχη Μόσχας Κυρίλλου.

Η 60^η επέτειος του ΤΕΕΣ, στις 6 Ιουνίου 2006, σηματοδεύθηκε από την συμμετοχή στις πανηγυρικές εκδηλώσεις στην Ιερά Μονή Αγίου Δανιήλ του μακαριστού Πατριάρχη Αλεξίου Β΄.

Για τη 65^η επέτειο του Τμήματος με ευγενική προσφορά του Ευαγούς Ιδρύματος Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος στην πρόσοψη του κτιρίου του Τμήματος τοποθετήθηκε η ψηφιδωτή παράσταση της Παναγίας της Αγίας Σκέπης.

Την ημέρα της επετείου, στις 4 Απριλίου 2011, ο Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας, Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας έδωσε διάλεξη στη Θεολογική Ακαδημία Μόσχας με θέμα τις διορθόδοξες σχέσεις.